

שוכר שהזיק בית המשכיר כדי להציל נפש חייב בנזק

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2580.

נידון לפני הגרי"ו בין בעל צימר לאבי בן קטן שנתקע בשירותים כאשר נעלו מבפנים ולא ידע לפתוח, ומבחוץ לא היתה אפשרות לפתוח. קרא האב לפורץ והדלת ניזוקה מהפריצה. כעת בעל הצימר תובע מהאב דמי דלת חדשה, והאב טוען שהיה מעשה הצלה דילד קטן שננעל במקום קטן זה פיקו"נ שדוחה שבת. ואין בנו ממון שלו שעשה לטובתו, ואדרבה החיוב להציל נפש מוטל על כל אחד מישראל.

אחרי בירור כל הטענות ואין סתירות בין הצדדים הוכרע למעשה: הרי לפורץ חייב לשלם, ולא יעלה על הדעת שאחרי הפריצה שהזמינו, יאמר לו הרי הצלת נפש וכל יהודי חייב בהצלה, לך לדרכך בלי תשלום. והטעם הוא כי הזמינו לעבודה ממילא התחייב. הכי נמי לבעל הצימר אם יש התחייבות השוכר על אחריות הצימר ותשלומי נזקים, לא משנה אם היתה שבירה בשביל הצלה סו"ס האב הזמין שובר, ומראש התחייב בכל נזק.

אלא שאין שמירה לקרקעות, ויל"ע בהסכם שבין הצדדים איך זה מנוסח. (אם למשל ההתחייבות להחזירו במצב שקיבלו, אי"ז חיוב שמירה אלא התחייבות שא"א לפוטרו ממנה).

ולעצם הדינים מי שהזיק חפץ של אדם שני כדי להציל נפש שלישי אם המזיק חייב לשלם. הנה מפורש בב"ק דף קיד ב תנאי ב"ד הוא שמי שנסדק חביתו של דבש ושפך יין של חברו להציל דובשנו

שחייב ואפילו בעל הדבש בעצמו מותר לו לשפוך יין חברו להציל
דובשנו ומשלם דמי יינו של חברו שעל מנת כן הנחיל יהושע את
הארץ, שאף שההצלה מותרת מהשבת אבידה, אבל נזק צריך לשלם.
ועי' בסימן רסד סעיף ה וברמ"א סוף סימן שח. אבל בהצלת נפש
הרי זה לא ממונו של המציל והמצוה מוטלת על כל מי שיכול להציל
את הנפש, ומי שמציל ע"י ממון של אחר כשלא היה יכול להצילו
בממונו של עצמו, אמנם אם מציל את עצמו נפסק בשו"ע חו"מ
שנט סעיף ד דחייב לשלם אח"כ, אבל כשמציל אחר נפסק שם
בסימן שפ סעיף ג שהמציל את הנרדף מפני הרודף והזיק כלים של
אחר בהצלתו פטור.